

## AUF DEM WASSER ZU SINGEN

Muziek waar  
het hart van  
gaat zingen

70

Schubert, Franz Peter (1797 – 1828), opus 72, D774

Dietrich Fischer-Dieskau, bariton  
Gerald Moore, piano

*Mitten im Schimmer der spiegel-  
nden Wellen  
Gleitet, wie Schwäne, der wan-  
kende Kahn:  
Ach, auf der Freude sanftschim-  
mernden Wellen  
Gleitet die Seele dahin wie der  
Kahn;  
Denn von dem Himmel herab auf  
die Wellen  
Tanzet das Abendrot rund um den  
Kahn.*

*Über den Wipfeln des westlichen  
Haines  
Winket uns freundlich der rötliche  
Schein;  
Unter den Zweigen des östlichen  
Haines  
Säuselt der Kalmus im rötlichen  
Schein;  
Freude des Himmels und Ruhe  
des Haines  
Atmet die Seel im errötenden  
Schein.*

*Ach, es entschwindet mit tauigem  
Flügel  
Mir auf den wiegenden Wellen die  
Zeit;  
Morgen entschwinde mit schim-  
merndem Flügel  
Wieder wie gestern und heute die  
Zeit,  
Bis ich auf höherem strahlendem  
Flügel  
Selber entschwinde der wechsel-  
nden Zeit.*

*Midden in glinst'ring van spiegel-  
de golven  
glijdt als een zwaan heen de wie-  
gende boot:  
Ach, op van vreugde zacht glinst-  
rende golven  
glijdt ook de ziel, zo licht als de  
boot;  
want van de hemel omlaag op de  
golven  
danst er het avondrood rond om  
de boot.*

*Boven de toppen der west'lijke  
bossen  
glimlacht zo vriend'lijk de rossige  
schijn;  
onder de takken der oost'lijke  
bossen  
ritselt de kalmoes in rossige schijn;  
vreugd van de hemel  
en rust van de bossen  
ademt de ziel in de rossige schijn.*

*Ach, hoe ontvlucht mij met dauw-  
natte vleugels,  
weg op de wiegende golven, de  
tijd;  
morgen ontvlucht mij  
met glinst'rende vleugels  
net als voorheen en vandaag weer  
de tijd,  
totdat op hogere, stralende vleu-  
gels  
Zelf ik ontvlucht aan de vluchtige  
tijd.*

De tekst is van Friedrich Leopold, Graf zu Stolberg-Stolberg (1750 - 1819): *Lied auf dem Wasser zu singen*. De Nederlandse vertaling is van Lau

Kanen (2005). Het gedicht is typerend voor de Duitse *Sturm und Drang* periode (circa 1767 – 1785) waarin vooral jonge dichters zich uitten. Grootse beeldspraak, geëxalteerde, ongebonden gevoelstaal moest uiting geven aan de gevoelens van de dichter, beter: het genie. Het originele genie beschrijft zijn eigen ervaringen en gevoelsindrukken in een individuele vorm, die met de regels van de traditionele poëtica heel erg vrij omgaat. Bovendien richt de *Sturm und Drang* zich vooral op het irrationalisme; men wendt zich af van de verlichte rede. De regeltjes van de academies worden verworpen als hulpmiddelen, als krukken die de jonge auteurs niet nodig hebben. Zij geloven in het eigen kunnen en de gezonde kracht van de geniale originaliteit. Hun werk moet niet in een literaire vorm passen, maar in de wereld, zoals die door de jonge generatie van de *Sturm und Drang* wordt beleefd.

Het lied is geschreven in 6/8 maat, vol finesse en melancholiek, waarin de pianomelodie zich steeds weer verheft boven de zangmelodie. Heleen Koele zong het in 2007, begeleid door Steven Faber, op ons veertigjarig huwelijksfeest.